

IÑIGO MARTINEZ PEÑA
FILOSOFOA

Den-dena eros ote daiteke?

Egun, lagunak erosteko aplikazio asko daude: *AlquiFriend* eta *Ameego* dira ezagunenak, eta, antza, oso ondo funtzionatzen dute, batez ere Ameriketako Estatu Batuetako hiri handietan. 600.000 erabiltzaile inguru dituzte. 120 dolar norbaiti ordaindu, eta ordu pare batez zurekin joango da nahi duzun jatetxera, erosketak egitera edo paseatzera. Egiten dituzun txisteei gogoz egingo die barre eta izugarrizko arreta jarriko die esaten dituzun gauza guztiei. Eztabaidarik eta desadostasunik gabe zurekin egoteko konpainia. Lagunaren jaun eta jabe izango zara!

Izan ere, merkatuak edozer gauza objektu bihurtu nahi du eta gure esku jarri. Baina posible al da? Ba al dago zerbait merkatuaren atzaparretatik kanpo, eskuraezin?

Agian, egungo bizitzaren merkantilizazioak bi gauza desberdin nahasten ditu: zerbait erostea, haren jabe izatea, eta zerbaitekin erresonantzia egotea. Eta ez datoz bat. Publizistek merkantzien erresonantzia aurreikusi nahi dute, esperientziak saltzen dizkigute. Baina baliteke kontzertu baterako eserlekurik garestienak erostea eta kontzertuak ni ez hunkitzea, ezer ez esatea. Ezin da “gaur hunkituko naiz!” planifikatu, “kontzerturako sarrerak erosi ditut eta horri dagokion bizipena

izateko eskubidea daukat! Nola ez dit oilo-ipurdia jarri hainbeste ordaindu eta gero?”.

Hori da Hartmunt Rosa pentsalariak ikertutako kontraesana *Eskuraezina* deituriko saiakera ederrean. Liburua elurteen inguruko hausnarketa batekin hasten da: “Gogoratzen duzu nola bizi izan zenuen lehen elurtea umea zine-nean?”. Elurra bat-batean bisitan etortzen zitzaigun, iheskorra zen, ezohikoa, mundua gure esku-hartzerik gabe eraldatzen zuen: ustekabeko opari moduko bat. Eta eskuraezinarekin topo egite horretan datza bizipozaren esperientzia. Zein da, ordea, idazlearen hipotesia? Egungo gizarteak dena eskura jarri eta denaren jabe egin nahi gaituen heinean, bizipozetik gero eta gehiago urruntzen gaituela. Kontraesan potoloa! Baina, egia esan, oso bestelakoak dira jabetza-eren edo erresonantziaren logika.

Erresonantzia, hala ere, ez da mundu ikuskera bat, baizik eta munduarekiko erlazio musikal bat... Egungo, aldiz, musika leku guztietan jartzeko joera dago: supermerkatuan, itzarongelan edota igogailuan. Gauzek abesteari utzi dioten seinale? Hegoak ebaki dizkiegu eta txori izateari utzi diote? Rilkeren hitzak gogoratuz: gauzen kantua entzutea gusatzatzen zait, baina gauzak erosten ditut eta mutu geratzen dira. ●

Aireportuak

CASTILLO SUÁREZ
IDAZLEA

Ana María Matuteri irakurri nion behin aireportuetan ematen diren muxuak benetakoagoak direla ezkontzatan ematen direnak baino, eta gauza bera gertatzen dela otoitzekin, alegia, zintzoagoak direla ospitaletakoak elizetakoak baino. Eta hementxe nago ni, Noingo aireportuan, larunbat goiz batez. Aireportuko soziologia eginez, bi eratako jendea egoten da Madriletik heldu den hegazkinaren zain: Latinamerikatik heldu diren familiartekoen zain daudenak eta aitaren zain -bai, *aita* esan dut- egoten

diren umeak, normalean amarekin. Giltzak eta parkingeko tiketa edukitzen ditut nik eskutan, handik ahalik eta lasterren ateratzeko. Zain daudenean artean, berriz, beti dago eskuz eginiko afixaren bat duena ongietorria emateko. Niri inoiz ez didatela hori egin pentsatu dut, baina bai lotsatu naizela *Embassy of Spain* afixarekin egon direnean nire zain, ondoko eserlekuan zegoenari kontatu diodanean euskara dela nire hizkuntza, euskal herritarra naizela... Izan ere, muxuen gisan, benetakoagoak al dira aireportuetako afixak? ●